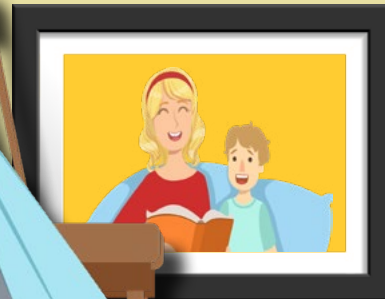
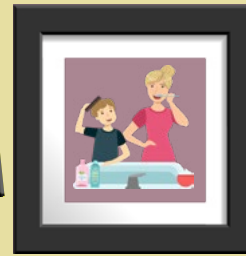
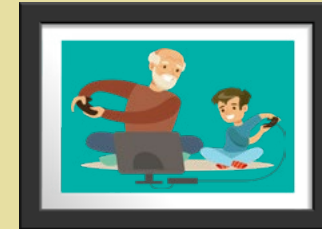

Cael gwared â'r 'amddiffyniad cosb resymol'

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Fersiwn i blant a phobl ifanc

Helô

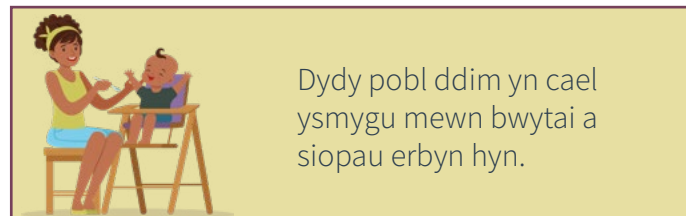
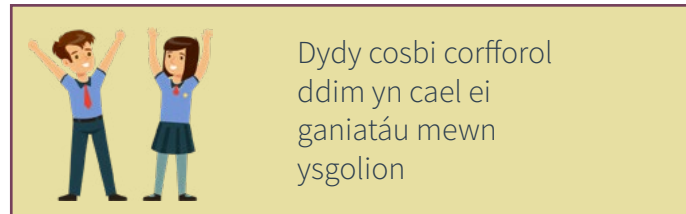
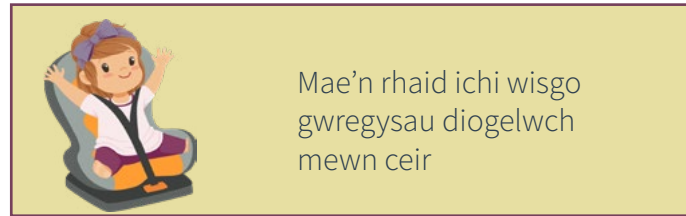
Rydych chi'n bwysig. Fe ddylech chi gael popeth sydd ei angen arnoch chi i fod yn ddiogel.

Mae Llywodraeth Cymru eisiau ichi gael bywyd iach a hapus.

I helpu yn hyn o beth:

- rydyn ni'n cefnogi teuluoedd
- rydyn ni'n gwneud cyfreithiau i'ch cadw chi'n ddiogel.

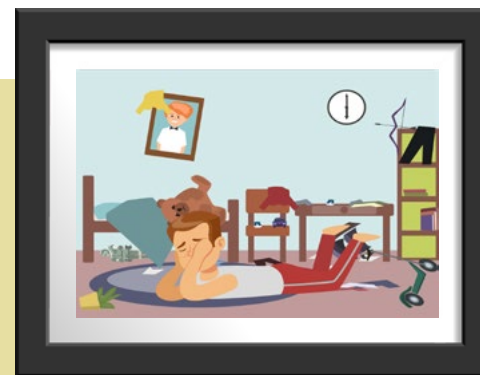
Dros y blynyddoedd, mae'r ffordd o fagu plant wedi newid ac mae rheolau wedi newid hefyd.

Mae'r cyfreithiau yma'n rhan o gadw plant yn ddiogel. Ond rydyn ni eisiau gwneud mwy.

Rydyn ni eisiau newid yr hen gyfraith sy'n dweud ei bod hi'n iawn smacio plant.

Mae llawer o rieni ac oedolion eraill yn gryf eu barn ar hyn, ond rydyn ni eisiau gwybod beth rydych chi'n ei feddwl.

Y stori y tu ôl i'r cyfan

Ym **1860** gwnaeth athro, a oedd wedi cael caniatâd oddi wrth y tad, gosbi bachgen. Cafodd ei guro'n ddrwg a bu farw o'r anafiadau.

Dywedodd y barnwr yn y treial ar y pryd y dylai cosb gorfforol fod yn "**gymedrol a rhesymol**".

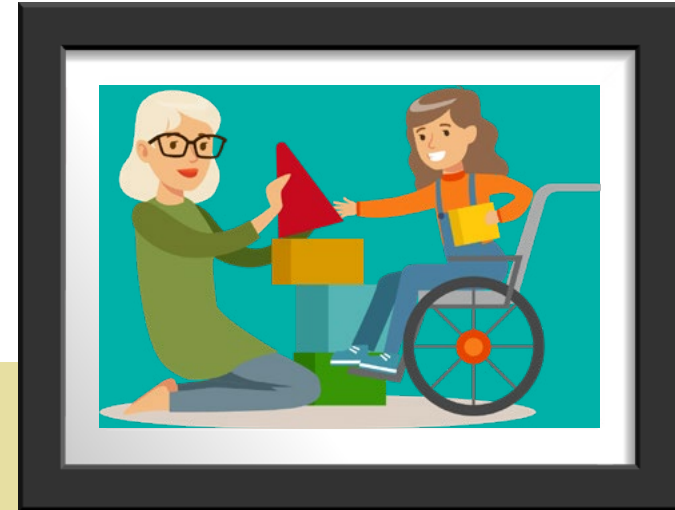
Rhesymol – sy'n golygu teg. Barnwyr sy'n penderfynu beth sy'n rhesymol ar sail rheolau sydd wedi'u gosod mewn cyfraith.

Mae pethau'n newid

Mae yna lawer o astudiaethau a thystiolaeth sy'n dangos:

- nad ydy cosbi corfforol yn gwella ymddygiad yn y tymor hir
- bod cosbi corfforol yn gallu cael effeithiau negyddol ar blant
- bod cosbi corfforol yn dod yn llai derbyniol i lawer o rieni.

Mae'r amddiffyniad yma'n dal i fodoli mewn cyfraith. Mae'n rhaid i unrhyw ddisgyblu corfforol fod yn rhesymol.

Mae agweddau tuag at fagu plant yn newid.

A oes angen smacio plentyn drwg weithiau?

Ym **1998**, gofynnodd yr Adran Iechyd y cwestiwn i 2000 o oedolion Prydeinig, a dywedodd

88%

bod angen

Yn **2015**, gofynnodd Llywodraeth Cymru yr un cwestiwn i 387 o rieni â phlant dan 6 oed, a dywedodd

24%

bod angen

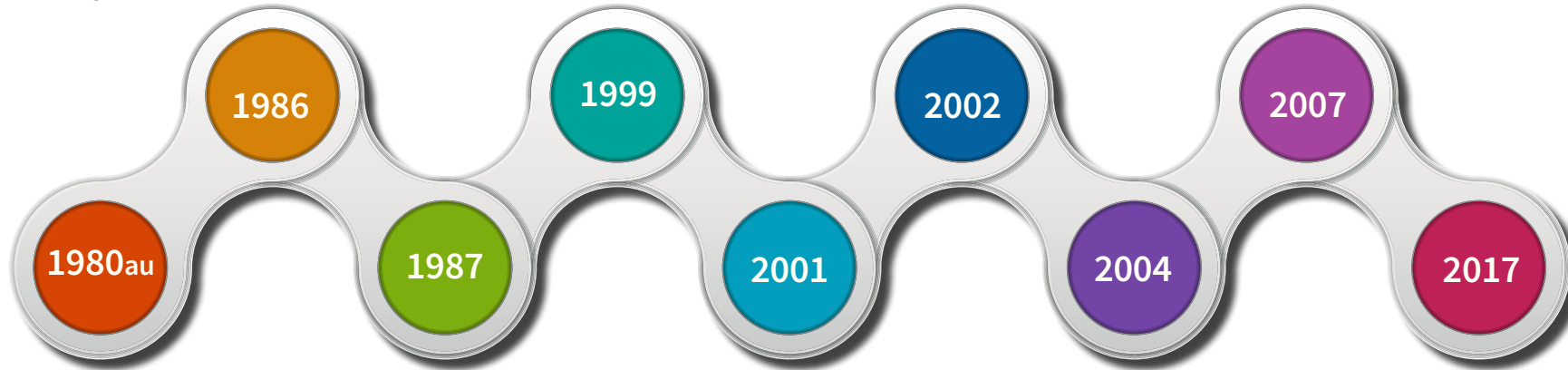
Mae'r gyfraith wedi newid dros amser

1986 – Fe edrychodd Senedd y DU ar y gyfraith a dechrau gwneud newidiadau.

1999 – Rhoddwyd stop ar gosbi corfforol mewn ysgolion annibynnol a phreifat.

2002 – Rhoddwyd stop ar gosbi corfforol ym mhob lleoliad gofal maeth Awdurdod Lleol.

2007 – Rhoddwyd stop ar gosbi corfforol ym mhob darpariaeth gofal plant yn y DU.

Hyd at yr 1980au – Roedd cosbi corfforol yn beth cyffredin mewn ysgolion.

1987 – Rhoddwyd stop ar gosbi corfforol ym mhob ysgol awdurdod lleol.

2001 – Rhoddwyd stop ar gosbi corfforol mewn cartrefi plant.

2004 – Fe gyfyngodd Deddf Plant 2004 ar sut y gallai rhywun ddefnyddio'r amddiffyniad cosb resymol.

2017 – Does gan blant dal ddim cymaint i'w diogelu rhag cosbi corfforol ag sydd gan oedolion.

Hawliau

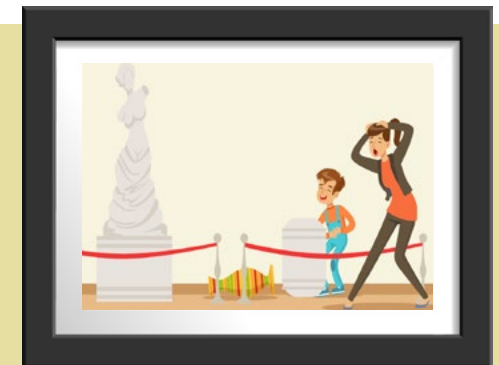
Mae gan bawb hawliau, yn cynnwys chi.

Mae **Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn** (CCUHP) yn diogelu'ch hawliau.

Mae'n rhaid i ni feddwl am eich hawliau pan rydyn ni'n gwneud penderfyniadau sy'n effeithio ar eich bywyd chi.

Mae erthygl 19 yn dweud:

“Mae gennych chi hawl i gael eich diogelu rhag niwed neu gamdriniaeth. Fe ddylai'r wladwriaeth helpu i sicrhau bod plant yn cael eu diogelu.”

Beth rydyn ni eisiau ei wneud

Rydyn ni eisiau cael gwared â'r 'amddiffyniad cosb resymol' yng Nghymru.

Fe fydd hyn yn golygu:

- Y bydd gan blant wedyn cymaint i'w diogelu dan y gyfraith rhag cosbi corfforol ag sydd gan oedolion.
- Na fydd yr amddiffyniad cosb resymol ar gael i'w ddefnyddio.
- Na fydd unrhyw oedolyn sy'n gofalu am blentyn yn cael defnyddio cosb gorfforol yn ei erbyn.
- Y ceir gwared â'r manau gwan neu'r bylchau yn y gyfraith sy'n caniatáu cosbi plant yn gorfforol mewn rhai lleoedd.

A allai hyn wneud rhai rhieni'n droseddwr?

Rydyn ni'n deall yr ofn yma. Ond dydy hyn heb ddigwydd mewn gwledydd eraill sydd wedi newid eu cyfraith. Yn Seland Newydd, mae data'r heddlu'n dangos na fu unrhyw gynnydd yn y reportio ac na fu cynnydd ychwaith yn nifer y rhieni sy'n cael eu herlyn am 'smacio ysgafn'.

Cefnogi rhieni

Mae gennon ni lawer o ffyrdd i gefnogi rhieni wrth i'r gyfraith newid:

- gwefan ac ymgyrch yn y cyfryngau, "[Magu plant. Rhowch amser iddo](#)" – yn cefnogi rhieni i fagu plant dan 5 oed
- rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf
- rhaglen Dechrau'n Deg
- llawer o wasanaethau a sefydliadau eraill.

Y camau nesaf

Diolch yn fawr am ddarllen hwn.

A fyddech cystal ag ateb y cwestiynau isod a dweud wrthon ni beth rydych chi'n ei feddwl o hyn.

Y cwestiynau

? Ydych chi'n meddwl y bydd cael gwared â'r 'amddiffyniad cosb resymol' yn helpu i ddiogelu hawliau plant?

Ydw

Nac ydw

Pam?

? Oes yna unrhyw beth y gallwn ni ei wneud i gefnogi rhieni a gofalwyr?

Oes

Nac oes

Beth?

? Ydyn ni wedi gadael unrhyw beth allan?

Anfonwch eich ymatebion erbyn 2^{il} Ebrill 2018

E-bost: talkparenting@gov.wales

neu anfonwch nhw i:
Ymgynghoriad Cael Gwared ag Amddiffyniad
Cosb Resymol
Is-adran Plant a Theuluoedd
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays, Caerdydd. CF10 3NQ

